

praktičnejšega. Vsakako pa se imajo Slovenci dela lotiti, da si priskrbijo politično organizacijo, t. j. da se dobro uredijo za neizogibno politično borbo. Ako se nam posreči, osnovati dobro politično društvo, utegne l. 1882 nam štajerskim Slovincem postati znamenito, važno, nepozabljivo. Bog daj!

Gospodarske stvari.

Zasajajmo črešnje!

Črešnja je priljubljen in mnogo iskan sad. Zrela podaja prijetno okrepčatev za stare in mlade; posušena in kuhana je lahko prebavljiva in zdrava jed in drobne lesne črešnje se po mnogih krajih žgejo in dajo iskano, dobro plačano žganjico. Kar se doma ne pozoblje in posuši, ali okuhava, se proda po dobri ceni. Spomladi po črešnjah kupei mnogo povprašujejo in vsed tega je tudi cena po razmeri visoka. Črešnjevo drevo daje skoraj vsako leto svoj prirodek, le redkokdaj po več let zaporedoma roditi preneha. Zato se pa ne more dosti glasno našim kmetovalcem prigovarjati: „Zasajajmo črešnje!“

Črešnjevo drevo je, kar se podnebja in zemlje tiče, med vsemi sadunosnimi drevesi naj manj izbirčno. Povsodi se more saditi, celo tam, kjer drugi sadunosivci več ne rastejo, ali le klaverno životarijo. In koliko je še prostora za nasad tega koristnega drevesa.

Tu ne mislimo na rodovitne in zavetne doleže, v katerih zlahknejše sadje, ki več dobička vrže, lahko sadimo, tudi ne na zračne, pa ne prevetrovne visokoležeče planote, ki so tudi za druga sadunosna drevesa primernejša, tu mislimo le bolje na rebra s plitvo prstjo, kjer kaj drugega ne stori, kjer pa črešnja še vedno s koristijo prospeva. Taka rebra in robji se dajo v veliko korist lastnikovo s črešnjami obsaditi. Črešnje niso ne, kar se zemlje tiče, izbirčne, pa tudi ne proti obnebju preobčutljive. S suhoparno, grobljasto zemljo so tudi še zadovoljne. Če pa prst ni preplitva, tako, da morejo korenine bolj globoko vdirati, črešnje vzrastejo v mogočna drevesa in rodijo sad obilen in dober.

Kako se črešnje zasajajo in kako se nadalje z njimi ravna, to je prav priprosta vsakdanja reč. Pri zasajanju je na prvem mestu gledati na to, da se jame zadosti velike izkopljejo in da korenine v zdravo, rahlo in rodovitno prst pridejo. Tako se mlado drevo lahko prime, močno zaraste in goste korenine požene, da tako prvo dobo srečno prestane, v kateri mladim črešnjicam največ nevarnosti grozi. Vse močnejše korenine se prirežejo, in poškodovane ali morda bolene do zdravega lesa porazejo. Pri tem delu mora prirezovalec paziti, da pridejo rezi na spodnjo stran. Črešnje naj se sadijo pomladan-

skega časa. Jeseni se smejo le takrat saditi, kedar se sme pričakovati, da se drevesce še tisto jesen prime in obkorenini. Kdor pa spomladi črešnjeva drevesca zasaja, jih mora rano spomladi saditi, še predno drevesa gnati začno.

Kar se pa daljnega dela s črešnjevimi drevesci tiče, velja sledeče načelo: Črešnjeva drevesa se morajo, kolikor mogoče, malo prirezovati. Črešnja neobrezana navadno lepšo krono nareja in zdravejša ostaja, nego ona, ki je bila obrezana.

Črešnji se pri posajanju le takrat prireže, ko bi se ji s tem lepša podoba podala, ali pa če ima drevesce premalo korenin. Sledeča leta se le tiste veje izrežejo, ktere pregosto rastejo, ali se z drugimi križajo in tako veja ob vejo se drgajo.

Visokodeblaste črešnje se v sadunosnih vrtilih, ob cestah in po robih in rebrih po 10—12 metrih vsaksebi posajajo; na polji med njivami pa 15—18 metrov vsaksebi.

Črešenj je mnogo mnogo sort, ki imajo pa po raznih krajih razna imena. Tam, kjer ima kateri kraj že svoje lastne sorte, ki tam posebno dobro storé, tam naj se ravno te sorte najbolj zasajajo in množijo.

Za črešnjevo žganjico so črne lesne črešnje najboljše. Kjer se te v ravno ta namen zasajajo, pa slabo obnašajo, se morejo tudi precepiti v druge boljše in rodovitnejše sorte.

Vendar pa se more to le v taki starosti drevesa storiti, v kateri posamezne veje, na katerih se boče cepljenje goditi, niso debelejše, ko 5 centimetrov v prerezu. Precepljenje se pa, kakor skušnje učé, najvspešnejše tako godi, da se najprej glavnejše veje pocepijo, postranske pa še le zopet drugo in morda celo še le tretje leto.

Naj bi pač te besede ne bile glas upjočega v puščavi in naj bi se našli prav obilni zasajevalci tega prekrasnega in toliko koristnega sadunosnega drevesa, ki je v svojih tirjatvah od zemlje tako skromno in tako lahko z malim zadovoljno.

Konjerejsko društvo štajersko obhaja svoj občni zbor v Gradci dne 18. januarja t. l. v Hotelu „pri Elefantu“ ob 8. uri zvečer. Srenji Korašičkej pri sv. Tomaži nad Veliko nedeljo je prizaneslo l. 1882 brezplačno skrbeti tamošnjim cesarskim žrebem za seno in steljo, toda l. 1883 mora svoje storiti. Društvu pristopili so na Slovenskem gospodje: dr. Radaj, dr. Duhač, A. Frohm v Mariboru, dr. Schwarzenberg na Vranskem, dr. Ausserer v Sevnici, A. Lutz, J. Skoberne, J. Zima v Celji, A. Mastnjak v Ljubečnem, A. Drobnič v Brašlovcah, J. Sirca in B. Žuža v Zavci. Društveni list „Pferdezüchter“ prinaša več lepih sestavkov, katere priobči našemu konjerejstvu v korist tudi „Slov. Gospodar“.

Sejmi na Hrvatskem 11. jan. Stubica, 13. jan. Koprivnica, na Koroškem 13. jan. Beljak, Milštat

in Strassburg, na Kranjskem 6. jan. Kostel, Trnovo, Žerovnica in Videm, 10. jan. Zalog.

Dopisi.

Od ogerske meje. Večinom trobijo taki župani v nemškutarski rog, kateri ne čitajo „Gospodarja“ in vsled tega ostajajo zmirom v temi nevednosti. Kako pa se taki ljudje odlikujejo z nemškim uradovanjem bodi čitajočemu občinstvu v dokaz tale slučaj: Letošnjega leta dobil je neki župan v tukajšnji okolici od sl. c. kr. glavarstva na Ptuji nalog, naj od nekega viničarja iztirja 2 fl. kazni zato ker jegova hči ni redno v šolo prihajala, a on je na to prav lepo odgovoril! Es wird bestätigt das der N. N. nicht in bestande ist nach seine Tochter . . . die Schulfersäumnisse wegen seine Armuth und mangel zubezahlen weil er ein Weinzerl Dinst schleht.“ Vsak, ki to poročilo bere mora pomilovaje jegovega sestavitelja z glavo majati; no iz tega je vendar razvidno in razumljivo, kaj je hotel reči, ali huje se je urezal tim načinom, kako je šolskemu vodstvu poročal, da je ta viničar odslužil denarno kazen zaporom (10 ur). To poročilo pa je ustavljeno tako le: Bericht An (tukaj je kaznjenčevo ime) in J. In den sich J. M. Beinzerl aus J. selbst erklet, das er Geldstaffbusse mit 2 fl. mit 10 Stundigen Arrestbusse am seinen angesetzten Tage als am 23. Oktober d. J. selbst in Bezirksgericht Friedau entrichtet hatt wird bestätigt.“ Nebi bilo lepše? „Sl. šolsko vodstvo! Podpisano predstojništvo občine J. potrjuje, da je tukajšnji viničar J. M. ker jemu naložene kazni od 2 fl. ne more plačati, bil dne 23. oktobra l. l. 10 ur zaprt.“ Dragi župani ne mislite, ako ste kot vojaki ali rokodelci na tujem nekaj nemščine vjeli, da jo zamorete tudi pismeno rabiti. Govoriti nekoliko besed ni težko, ali nemščino pravilno pisati, je druga stvar. Naročite si o novem leti „Slovenskega Gospodarja“ čitajte ga marljivo in se učite iz njega kako se piše po domače, a tujščino pustite tujcem, nehaajte ž njo sami sebe smešeti! To smo naveli mimogrede večinom zato, da se naši župani spomnijo zopet na „Gospodarja“, inace bi se utegnolo kateremu pripetiti, da pride v te nesrečne „zeitunge!“

Iz Starega trga. (Starodavna Vuzeniška) nadžupnija je nenavadno svečanost obhajala na novega leta den. Spremljala je svojega dušnega pastirja, nadžupnika, čast. kanonika in zlatomešnika Antona Galufa k večnemu počitku. Častitljivi starček so sklenoli mrtvaško procesjo lavantijskih duhovnikov v l. 1881 v petek 30 grundna, m. l. — Rojeni so bili 16. prosinca 1801 v Ponikvi, pri južni železnici; manjkalo jim je tedaj še le malo število dni za 81. leto starosti. V knjigi modrosti (4-7) nas Bog uči: „Starosti ne dela častitljive ne obilno stevilo let; temuč človeka um in modrost je za sive lasi; ter brezmadežno življenje, brez graje vestno spolnovanje

dolžnosti v duhovskem poklicu ter redko visoka starost. Čeravno je pogreb moral biti taki den, kedar težko duhovniki zapustijo župnije: vendar se je sošlo 18 duhovnikov iz bližine in iz daleč rajnemu duhovskemu bratu slednje časti skazat. Iz Maribora so prišli preč. g. kanonik Herg, ki so pogrebna opravila oskrbeli. Ob 1/23 popoldne se je sošla ogromna množina ljudstva iz domače nadžupnije in bližnje okolice. Po dokončanih cerkvenih molitvah so č. dekan mahrenberški g. Stoklas besedo o slovesu govorili, opisajoči v genljivi besedi življenje, delavnost preč. nadžupnika. Da so rajni tudi v onih krogih priljubljeni bili, ki so navadno cerkvi nasprotnega mišljenja: je kazalo obilno število gospodov in gospâ iz bližnjega Mahrenberga. Nagrobnico so zapeli peveci iz Mahrenberga. Naj mirno počiva blagi duhovnik! Vuzeniški nadfari pa želimo kmalo novega duhovnega očeta. V novejšem času je štela ta starodavna nadžupnija med svoje dušne pastirje moža, ktera sta pozneje do škofovske časti bila povzdignjena: milostlj. g. Janez Zimmermann-a, in Antona Martina Slomšek-a. Redka čast in nenavadna sreča previdnosti Božje!

Iz Mozirja. (Na sv. Štefanovo) imela je naša čitalnica svoj redni občni zbor, kteremu je sledila prav živahna veselica. G. predsednik Rad. Škoflek, pozdravil je zbrane društvenike, ter jim v kratkih potezah narisal delovanje čitalnično. Blagajnik objavi potem račun, kateri kaže nekoliko ostanka; ter naznanja, da je za v prihodnje pristopilo 7 novih udov. Občni zbor izreče predsedniku in blagajniku svojo zahvalo. Pri volitvi novega odbora se vsi dosedanji odborniki zopet zvolijo. Voljeni so tedaj sledeči gospodje: Radoslav Škoflek za predsednika; Anton Turnšek za podpredsednika; Ivan Vrankovič za blagajnika, Franjo Žolgar in Josip Turnšek za odbornika. Pri točki: posamezni nasveti, stavi društvenik g. J. Pirš predlog: občni zbor naj sklene, društvenemu blagajniku zaukazati, da naroči časopis „Mir“ in sicer toliko iztisov, kolikor blagajnica dopušča, najmanje pa 4 iztise za koroške Slovence. Uredništvu omenjenega lista se prepusti, liste po svoji volji razdeliti. Predlog se z „živijo“-klici odobri, ter upanje izreče, da bode tudi mozirska posojilnica pri prihodnjem svojem občnem zboru enak predlog sprejela, v številu iztisov pa čitalnico gotovo prekosila. Prične se veselica. Čitalnični pevski zbor, kateri je bil danes z gornjesavinjske doline došliimi gosti zdatno pomnožen, zapoje: „Mili kraj“; živahni „dobro“-klici pohvalijo pevce. Gospod predsednik R. Škoflek omenja, da je ravno danes god cesarične Štefanije, razloži dalje dobrotljivost cesarske rodbine, ter sklepa, kako je nam Slovencem posebno naš svitli cesar Frane Jožef priljubljen. Gromoviti „živijo“- in „slava“-klici pritrdijo govorniku. Godba zaigra cesarsko pesem; peveci pa potem zapojejo hrvaški „U boj!“ Ta pesem se še ni nikdar pela